

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคโบราณรักษ์

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคโบราณรักษ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งการจัดตั้งพรรคโบราณรักษ์ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรค พรรคโบราณรักษ์ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา พรรคโบราณรักษ์รายงานการรับสมาชิกพรรครวม ๓ ครั้ง จำนวน ๕,๖๗๑ คน เป็นสมาชิกประเภทกิตติมศักดิ์ ๒,๕๕๐ คน นอกนั้นเป็นสมาชิกสามัญ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้พรรคโบราณรักษ์ชี้แจงเกี่ยวกับการรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกประเภทกิตติมศักดิ์ พรรคโบราณรักษ์ชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองสรุปว่า ตามข้อบังคับพรรคโบราณรักษ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ คำว่า “กิตติมศักดิ์” หมายความว่า เป็นประเภทบุคคลที่ควรยกย่องเพื่อเป็นเกียรติยศ พรรคโบราณรักษ์ประสงค์จะยกย่องเป็นเกียรติยศสำหรับบุคคลผู้มีพฤติกรรมเช่นนี้ จึงออกหนังสือเชิญผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด เขตเลือกตั้งที่ ๑ ทางไปรษณีย์ เพราะพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นผู้มีคุณวุฒิพิเศษ หรือมีลักษณะพิเศษทางการศึกษา เพราะรู้จักปฏิบัติหน้าที่ของปวงชนชาวไทย โดยใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ และเมื่อครบกำหนดให้ยื่นคำคัดค้านไม่มีผู้ใดคัดค้านและไม่มีหนังสือส่งกลับคืนมา พรรคโบราณรักษ์เชื่อว่าผู้ถูกเชิญได้รับหนังสือแล้วมิได้คัดค้าน ดังนั้นเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคโบราณรักษ์ จึงอนุมัติให้รับบุคคลตามรายชื่อดังกล่าวจำนวน ๒,๕๕๐ คน เข้าเป็นสมาชิก

กิตติมศักดิ์ของพรรคโบราณรักษ์ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า พรรคโบราณรักษ์ไม่สามารถยืนยันได้ว่าการแสดงเจตนาของพรรคที่จะเชิญผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๒,๕๕๐ คน เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคโบราณรักษ์นั้นไปถึงผู้รับการแสดงเจตนาและผู้ได้รับเชิญได้ทราบการแสดงเจตนาและไม่คัดค้านหรือไม่ พรรคโบราณรักษ์มีเพียงหลักฐานการส่งหนังสือเชิญและเชื่อว่าได้รับหนังสือเชิญแล้ว เนื่องจากไปรษณีย์ไม่ส่งคืนและไม่มีผู้ใดคัดค้าน กรณีดังกล่าวพรรคโบราณรักษ์กล่าวอ้างขึ้นเองเพื่อถือเอาประโยชน์ผู้ได้รับเชิญจำนวน ๒,๕๕๐ คน จึงยังไม่เป็นสมาชิกโบราณรักษ์ตามข้อบังคับพรรคโบราณรักษ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๓๕ พรรคโบราณรักษ์จึงมีสมาชิกพรรคไม่ครบ ๕,๐๐๐ คน ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

พรรคโบราณรักษ์ชี้แจงสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองมิได้เป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ไม่มีอำนาจนำคดีมาร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ และเหตุในการขอยุบพรรคไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้พรรคโบราณรักษ์จะปฏิบัติตามข้อบังคับพรรค ฯ ข้อ ๓๕ ก็ตาม เมื่อปรากฏว่าผู้ที่ได้รับเชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของพรรคโบราณรักษ์ จำนวน ๒,๕๕๐ คน มิได้ตอบรับมายังพรรคโบราณรักษ์แม้แต่คนเดียว จึงเท่ากับว่ามีผู้ทำค้ำสนองไปยังผู้เสนอ (พรรคโบราณรักษ์) สัญญาจึงไม่อาจเกิดขึ้นได้ตามหลักการทำสัญญาทั่วไป ผู้รับเชิญจำนวนดังกล่าวจึงยังไม่อาจมีฐานะเป็นสมาชิกพรรคโบราณรักษ์ตามกฎหมายการกระทำและข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๕ จึงเป็นการกำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ของพรรคเพียงฝ่ายเดียว โดยมีได้คำนึงถึงเจตนาของผู้ที่ได้รับเชิญว่ามีความสมัครใจที่จะเป็นสมาชิกพรรคหรือไม่ ดังนั้นสมาชิกกิตติมศักดิ์ตามข้อบังคับพรรค ฯ ข้อ ๓๕ ในกรณีนี้ จึงมิใช่สมาชิกพรรคโบราณรักษ์ตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ที่พรรคโบราณรักษ์จะต้องดำเนินการให้มีขึ้นตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง กรณีตามคำร้องจึงต้องถือว่าพรรคโบราณรักษ์ไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ อันเป็นเหตุให้นายทะเบียนพรรคการเมืองมีอำนาจขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคโบราณรักษ์ได้โดยชอบ ตามมาตรา ๖๕ (๕) ของพระราชบัญญัติดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคโบราณรักษ์ แจ้งคำสั่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ